

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

62. Vtrum virtute Bullae Cruciatæ liceat absolvere excommunicatos
nominatum, vel publicos percussores Clericorum, vel alium, cujus
excommunicatio deducta est ad forum contetiosum, & lis non est ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76369)

RESOL. XLI.

An Confessorius electus per Bullam Cruciatam possit absolute penitentem, qui solum satisfacit Clerico, vel Monacho percusso, vel teneatur etiam satisfacere Ecclesie, vel Monasterio, & Abbati? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 2.

§. 1. Respondent negativè Riccius in *decision. Curie Archid. Neapol. part. 1. decis. 36. numero 4. & p. 2. decis. 34. num. 3. Bonacina tract. de cens. disp. 2. q. 4. punct. 5. num. 5.* Et ita fuisse resolutionem in Curia Archiepiscopali Neapolitana testatur Riccius in casu cuiusdam, qui percussit Conuersum certi Monasterij, ubi fuit decisum, talem debuisse satisfacere Abbati, & Monasterio: quia iniuria facta Monacho censetur facta Abbati, & Monasterio *ex leg. in personam, ff. de pactis*, & ibi scribentes cum Gomelio *tom. 2. variar. resolut. cap. 6. num. 5.* & aliis. Et idem asserit de Clerico Bonacina, *ubi supra*, qui addit modum satisfaciendi.

2. Hæc opinio est probabilis, sed etiam probabilem contrariam esse iudico, quam docet doctus Auila *tract. de cens. p. 2. cap. 7. disp. 3. dub. 11. concl. 2.* ubi sic ait: [Notandum est, quod licet percussus Clericum, vel Monachum faciat etiam iniuriam Ecclesie, vel Monasterio tamen satisfactio percusso, vel remittente iniuriam, censetur pars satisfacta, & consequenter potest absolui: quia quando damnum infamie, vt notat Nauarrus *cap. inter verba correl. vlt. num. 376. & in Manual. cap. 14. n. 46.* tangit principaliter infamatum, & minus principaliter bonum publicum, sufficit condonatio eius, ad quem principaliter pertinet *ex capite quamvis pactum*, iuxta Gloss. *de pactis, in 6.*] Ita Auila satis probabiliter.

RESOL. XLII.

Virum virtute Bulla Cruciatæ liceat absolute excommunicatos nominatim, vel publicos percussores Clericorum, vel alium, cuius excommunicatio deducta est ad forum contentiosum, & lis non est finita?

Idem procedit, si quis absolueretur virtute privilegiorum Mendicantium.

Et in textu huius Resolutionis notantur aliqua alia, quæ in supra dicto casu faciendæ sunt. Sed adhuc superest difficultas, quando censura, est ab homine, & quando lata est à iure, quid faciendum est virtute Bulla Cruciatæ, vt profit absolutio in utroque foro? Ex part. 1. tract. 11. Ref. 26.

Sup. hoc in Ref. seq. & in aliis eius primæ not. & pro parte publicæ percussionis Clericorum in 10. 5. tr. 2. Ref. 80. & in 10. 3. tr. 2. ex Ref. 64. legem laram doct. §. Restat. & seq. & pro virtute privilegiorum Mendicantium in Ref. 9.

§. 1. Negatiuam sententiam docuerunt Doctores, quos citat, & sequitur Auila *de cens. p. 2. cap. 7. disp. 3. dub. 10. concl. 1.* Et ratio est: quia talis absolutio esset scandalosa, & perturbaret iurisdictionem Iudicis, coram quo lis penderet. Idem docuit Egidius Coninch *de Sacr. disp. 14. dub. 16. n. 207.* Vasquez *in 3. p. tom. 4. tract. de excom. dub. 20. n. 8.* Vega *in sum. tom. 1. cap. 6. cas. 2. & alij.*

2. Sed probabiliorum contrariam sententiam puto, quam docet Sanchez *in summ. tom. 2. lib. 3. c. 17. n. 49.* Acosta *q. 50. Sayrus de cens. lib. 2. c. 20. n. 29.* & Henricus *lib. 8. cap. 60. n. 4.* ubi sic ait: [Nominatim denunciatus potest, satisfacta parre, absolui per Bullam Cruciatam; quod pro occulto foro conscientie prodest: & si ita absolutus petat communionem in loco, ubi cessat omnino periculum scandali, licebit ministrare.] Ita ille, Et idem procedit, si quis absolueretur virtute priuile-

giorum Mendicantium. Et ratio est: quia in Bulla Cruciatæ conceditur absolute facultas absoluedi à censuris, sine vlla restrictione, aut limitatione; ergo non est à nobis restringenda, & limitanda.

3. Nec obstat ratio in contrarium adducta: nam, cum talis absolutio valeat tantum pro foro interiori, non perturbatur exterior iurisdictionem Iudex potest procedere contra talem, ac si nunquam esset absolutus; licet aliqui asserant, supradictam absolutionem valere etiam in foro exteriori, & iudiciali. Et ita docet Medina *in sum. lib. 1. cap. 11.* Rodriguez *in Bullæ, §. 9. n. 55. in fin.* & nouissime Ioan. de la Cruz *in direct. cons. p. 2. tract. de excomm. dub. 5. concl. 3.* cum aliis, & volunt, quod in tali casu Confessor absoluit ex schedulam absolutionis, vt per eam reus se defendat in foro exteriori: vel, vt notat Nauarrus apud Acostam, *ubi infra*, postquam Confessor absoluit excommunicatum, tradat penitentem coram Notario, & inter testibus, schedulam absolutionis, in qua asserit, illum esse virtute Bullæ, & satisfacta parte, à censuris absolutum: & quod Notarius in sine schedula testatur, à Confessore prædicto excommunicato tali tempore, die, & loco, illam absolutionis schedulam datam fuisse.

4. Sed, his minimè suffragantibus, communiter docent Doctores, absolutionem Bullæ non prodesse in foro exteriori; & ita absolutum debere se gerere in publico tanquam excommunicatum, ad evitandum scandalum, posse tamen secretè, & sine scandalo Missam audire, Sacramenta recipere, & cum aliis colloqui, manifestando, se esse per Bullam absolutum. Et ita hanc sententiam, contra Doctores citatos, docet Auila *de cens. p. 2. c. 7. disp. 3. dub. 12.* Acosta *in expl. Bull. q. 50. per tot. V. lallos in sum. tom. 1. tract. 27. claus. 9. s. 2. n. 14.* qui citat Henriquez, Lopez, Gutierrez, Couarruuiam, & alios.

5. Aduertunt tamen, quod Iudex contra ita absolutum per Bullam, non tenetur procedere: vnde, si velit esse benignus, potest acceptare hanc absolutionem, etiam pro foro exteriori, & repellere accusationem Fiscalis accusantis illum, quod, verbi gratia, celebravit, vel in ferenda sententia contra illum temperare rigorem, & penam. Et ita docet Auila, & Acosta, *ubi supra*, cum Henriquez *lib. 13. cap. 27. n. 5. circa fin.*

6. Notandum est verò cum Acosta, omnia supradicta procedere, quoad absolutionem censurarum ab homine, non quoad absolutionem censurarum à iure. Vnde absolutio virtute Cruciatæ à censura lata à iure, valebit etiam in foro exteriori, & iudiciali: nam Summus Pontifex in Bulla asserit, super censuras ab homine latas non cadere absolutionem virtute Bullæ in foro exteriori: ergo cadet super censuras iure latas. Et idè absolutus per Bullam à censuris iure latis debet postulare schedulam iuxta Consilium Nauarræ, vt in foro exteriori, si opus fuerit, probet, se absolutionem obtinuisse ab illa censura: & si ita aliquis Presbyter perciteret alium Presbyterum, & postea absolutus per Bullam in altari ministraverit, si schedulam de tali absolutione demonstret, puto, non posse illum Fiscalis Curie Archiepiscopalis, vel alium in foro exteriori accusare, & penas excommunicationis exigere: nam per illam absolutionem Bullæ liberatus etiam fuit à foro exteriori: nam, vt diximus, absolutio Bullæ quoad ad censuras à iure latas, non solum prodest in foro animæ, sed etiam in foro iudiciali: quod est valde notandum. Et hæc dicta sufficiant quoad præsentem questionem, circa quam etiam, si libet, vide Filiuc. *tom. 1. tract. 11. cap. 9. n. 291.*